

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžk/3/2019
Identifikačné číslo spisu: 6018200263
Dátum vydania rozhodnutia: 30.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Trenčan
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6018200263.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov (v konaní sťažovateľa) : 1. K. Ž., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. R. X, Q., 2. Ľ. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. X, Q., 3. T.U. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XX, Q., 4. Občianske združenie „Lutila O.Z.“, Dobšinského 413/19, Lutila, IČO: 504 933 29, 5. S. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom Š. XX, Q., 6. D. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom Š. XX, Q., 7. E. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XX, Q., všetci zastúpení : JUDr. Ivo Osvald, advokát, Trhová 1, Zvolen proti žalovanému : Okresný úrad Banská Bystrica, odbor výstavby a bytovej politiky, oddelenie štátnej stavebnej správy, Nám. Ľ. Štúra 1, Banská Bystrica, o kasačnej sťažnosti žalobcov proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/71/2018-60 zo dňa 10. septembra 2018, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, jednomyseľne takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/71/2018-60 zo dňa 10. septembra 2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Uznesením zo dňa 10.9.2018 Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) postupom podľa § 98 ods. 1 písm. d/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) odmietol správnu žalobu, ktorú podali žalobcovia proti rozhodnutiu žalovaného č. OU-BB-OVBP2-2018/009832-2.DD zo dňa 12.2.2018 (ďalej aj „rozhodnutie žalovaného“).

2. Uvedeným rozhodnutím žalovaný zamietol odvolanie žalobcov (a ďalších osôb) ako neopodstatnené a potvrdil odvolaním napadnuté rozhodnutie obce Q. č. 262/2017 zo dňa 14.11.2017 o umiestnení stavby „Hangár“ na určených pozemkoch v katastrálnom území Q. pre navrhovateľa - spoločnosť LZZH spol. s r. o., Priemyselná 12, Žiar nad Hronom.

3. V odôvodnení uznesenia o odmietnutí žaloby krajský súd najprv konštatoval, že stavebný úrad nepochybil, keď oznámenie o začatí územného konania i rozhodnutie o umiestnení stavby s veľkým počtom účastníkov doručoval prostredníctvom verejnej vyhlášky (§ 36 ods. 4, § 42 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov - ďalej len „Stavebný zákon“). Rovnako žalovaný, ktorý rozhodoval o odvolaní proti územnému rozhodnutiu, postupoval podľa krajského súdu v súlade so zákonom, keď rozhodnutie taktiež doručoval (oznamoval) formou verejnej vyhlášky (§ 26 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov - ďalej len „Správny poriadok“).

4. Z administratívneho spisu krajský súd zistil, že rozhodnutie žalovaného bolo vyvesené na jeho úradnej tabuli dňa 13.2.2018, pričom posledný deň zákonnej 15-dňovej lehoty na doručenie pripadol na deň 28.2.2018, kedy bolo rozhodnutie z úradnej tabule zvesené. Tento deň je podľa krajského súdu zároveň dňom doručenia rozhodnutia žalovaného a určujúcim dňom pre začatie plynutia lehoty na podanie správnej žaloby o preskúmanie zákonnosti tohto rozhodnutia.

5. Podľa názoru krajského súdu neobstojí tvrdenie žalobcov o včasnosti podania žaloby zdôvodnené tým, že dotknuté obce, územia ktorých sa vec týka, rozhodnutie žalovaného na svojich úradných tabuliach zverejnili neskôr ako žalovaný. Za podstatné považoval krajský súd vyvesenie rozhodnutia žalovaného na jeho úradnej tabuli. Pokiaľ ide o úradné tabule jednotlivých obcí, podľa krajského súdu žalovaný len splnil svoju povinnosť súčasne zverejniť rozhodnutie iným spôsobom v mieste obvyklým - zverejnením na dočasnej úradnej tabuli správneho orgánu na mieste, ktorého sa konanie týka. Úradné tabule jednotlivých obcí tak podľa krajského súdu plnili funkciu dočasnej úradnej tabule žalovaného, nešlo o ich vlastné rozhodnutia zverejnené formou verejnej vyhlášky a na týchto dočasných úradných tabuliach bolo rozhodnutie žalovaného len zverejnené, nie doručené. Odlišné dátumy zverejnenia na dočasných tabuliach nemajú podľa krajského súdu za následok iné počítanie lehôt vo vzťahu k doručeniu rozhodnutia žalovaného, nakoľko rozhodnou skutočnosťou pre počítanie lehôt a pre stanovenia dňa doručenia je doručenie tohto rozhodnutia verejnou vyhláškou na úradnej tabuli žalovaného ako príslušného konajúceho orgánu verejnej správy. Keďže dňom doručenia bol 28. február 2018, kedy rozhodnutie žalovaného nadobudlo právoplatnosť, zákonná dvojmesačná lehota na podanie správnej žaloby uplynula dňom 30. apríla 2018, keďže 28. apríla 2018 pripadol na deň pracovného pokoja.

6. Vzhľadom na to, že správna žaloba bola podaná krajskému súdu až dňa 3. mája 2018, nebola dodržaná zákonná lehota na podanie žaloby (§ 181 ods. 1 S. s. p.), ktorej zmeškanie nemožno odpustiť.

II. Kasačná sťažnosť žalobcov

7. Proti uzneseniu krajského súdu podali žalobcovia (ďalej len „sťažovatelia“) kasačnú sťažnosť z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. f/, g/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) a navrhli uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

8. V sťažnostných bodoch sťažovatelia v podstate tvrdili, že správna žaloba bola krajským súdom odmietnutá nezákonne, pričom argumentovali tým, že rozhodnutie žalovaného im bolo doručené - oznámené verejnou vyhláškou zverejnenou na stránke obce Q. - prvostupňového správneho orgánu dňa 16.2.2018. Mali za to, že od nasledujúceho dňa po zverejnení vyhlášky začala plynúť 15-dňová lehota pre nadobudnutie účinkov doručenia, ktorá uplynula dňom 3.3.2018. Tento deň považujú za deň doručenia rozhodnutia žalovaného. Keďže správna žaloba bola podaná krajskému súdu dňa 3.5.2018, mali sťažovatelia za to, že zákonná dvojmesačná lehota na podanie správnej žaloby v zmysle § 181 ods. 1 S. s. p. bola z ich strany dodržaná.

9. Podľa sťažovateľov skutočnosť, že žalovaný si zverejnil rozhodnutie na svojej stránke a až následne na stránke a úradnej tabuli obce ako správneho orgánu prvého stupňa, uviedla účastníkov konania do omylu a znemožnila im správne stanoviť deň doručenia rozhodnutia žalovaného. Takýto postup a právne posúdenie sa podľa názoru sťažovateľov mýňa účelu zákona a znemožňuje účastníkom konania uskutočniť im patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý

proces. Poukázali tiež na to, že zo stránky obce Q., kde bolo zverejneného rozhodnutie žalovaného dňa 16.2.2018, je uvedené „verejná vyhláška - rozhodnutie“, teda samotný prvostupňový správny orgán zverejnil rozhodnutie v predmetnej veci a oboznámil účastníkov s jeho obsahom tak, aby bolo dostupné širokej verejnosti. Podľa sťažovateľov nikto z účastníkov konania a dotknutých osôb nemohol vedieť, že žalovaný zverejní rozhodnutie formou verejnej vyhlášky len na svojich stránkach bez toho, aby umožnil účastníkom konania získať vedomosť o čase a mieste zverejnenia, ktoré sú rozhodujúce pre plynutie lehôt.

10. Sťažovatelia tiež uviedli, že pokiaľ žalovaný poukazuje na to, že na úradnej tabuli vyvesil rozhodnutie dňa 13.2.2018, tak podľa výpočtu dní posledným termínom pre včasné podanie správnej žaloby je dátum 2.5.2018. S ohľadom na rozdielnosti v určení plynutia dvojmesačnej lehoty podľa sťažovateľov krajský súd vec posúdil po právnej stránke nesprávne.

11. Záverom kasačnej sťažnosti sťažovatelia namietali, že uznesenie krajského súdu je porušením základných princípov materiálneho právneho štátu, najmä princípu materiálnej spravodlivosti a ochrany zákonnosti vrátane princípov riadneho a spravodlivého procesu, právnej istoty a predvídateľnosti práva a rozhodnutí orgánov verejnej moci, ako aj princípu ochrany legitímnych očakávaní, legitímnej dôvery a tiež princípu, že právo nemôže vzniknúť z bezprávia a nespravodlivosti.

12. Žalovaný navrhol kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietnuť, pričom zrekapituloval svoju argumentáciu uvedenú v písomnom vyjadrení k žalobe a stotožnil sa so závermi krajského súdu, že správna žaloba bola podaná oneskorene. Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR vo veci sp. zn. I.US 575/2013-13 zo dňa 11.9.2013 tvrdiac, že v prípade doručenia verejnou vyhláškou je pre plynutie lehôt podstatné vyvesenie verejnej vyhlášky na úradnej tabuli správneho orgánu, ktorý by inak mal písomnosť doručiť. Tvrdil, že na ostatných dočasných úradných tabuliach bolo rozhodnutie žalovaného zverejnené, nie doručené.

IV.

Právne závery kasačného súdu

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (ďalej len „kasačný súd“ alebo „Najvyšší súd“) preskúmal uznesenie krajského súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c/, ods. 2, § 453 S.s.p.), pričom po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 2 písm. a/, § 145 ods. 2 písm. a/ S.s.p.) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 S.s.p.), vo veci v zmysle § 455 S.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyselne dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná, pretože správna žaloba bola odmietnutá nezákonne. Preto podľa § 462 ods. 1 S.s.p. zrušil uznesenie krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

14. S ohľadom na vecné vymedzenie sťažnostných bodov pripadlo kasačnému súdu posúdiť, či správna žaloba sťažovateľov bola odmietnutá nezákonne (§ 440 ods. 1 písm. j/ S. s. p.). Toto posúdenie zahŕňa i vyhodnotenie správnosti aplikácie relevantných ustanovení § 26 ods. 1, 2 Správneho poriadku a § 42 ods. 2 Stavebného zákona v súvislosti s ustálením dňa doručenia rozhodnutia žalovaného a včasnosťou podanej správnej žaloby. Spôsob vyhodnotenia tejto právnej otázky potom determinuje zákonnosť procesného postupu krajského súdu a otázku tvrdeného porušenia práva sťažovateľov na spravodlivý proces.

15. Kasačný súd podotýka, že sťažovatelia v kasačnej sťažnosti nespochybnili zákonnosť samotnej voľby oznámenia rozhodnutia žalovaného formou verejnej vyhlášky v zmysle § 42 ods. 2 Stavebného zákona, ktorú žalovaný odôvodnil veľkým počtom účastníkov konania vo veci umiestnenia navrhovanej stavby.

16. Z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu vyplýva, že otázkou účinkov paralelného oznámenia rozhodnutia verejnou vyhláškou na úradnej tabuli tak odvolacieho ako aj prvostupňového stavebného

úradu, a to v špecifickej situácii, keď k zveseniu verejnej vyhlášky z úradnej tabule prvostupňového stavebného úradu došlo neskôr, ako k jej zveseniu z úradnej tabule odvolacieho stavebného úradu, ktorého rozhodnutie bolo preskúmané správny súdom, sa v súvislosti so včasnosťou správnej žaloby zaoberal tento súd v rozhodnutí sp. zn. 5Sžp/9/2012 zo dňa 30.4.2012, pričom konštatoval:

„...zo žiadneho ustanovenia správneho poriadku ani komentárov k nemu ani z judikatúry nevyplýva, že pri včasnosti podania správnej žaloby treba striktno vychádzať iba z doručenia napadnutého rozhodnutia verejnou vyhláškou vyvesenou na úradnej tabuli úradu, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal. Naopak podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky takýto zúžený výklad odporuje účelu ustanovenia § 26 ods. 2 správneho poriadku ako aj zásade informovanosti účastníkov správneho konania zakotvanej v ustanovení § 3 ods. 5 správneho poriadku a je i v rozpore s účelom, zmyslom a podstatou správneho súdnictva poskytovať efektívnu ochranu verejným subjektívnym právam fyzických a právnických osôb v zmysle čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Pri zúženom výklade ustanovenia § 26 ods. 2 správneho poriadku, ktorý zaujal krajský súd by novela tohto ustanovenia zákonom č. 527/2003 Z.z. , ktorá uložila správny orgán informovať o rozhodnutí súčasne iným spôsobom, by stratila akýkoľvek zmysel. Nesplnenie si povinnosti žalovaného informovať o rozhodnutí súčasne s tým, ako ho vyvesil na svojej úradnej tabuli, nemôže byť interpretované v neprospech účastníkov konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky taktiež pripomína, že generálna interpretačná a realizačná klauzula ustanovuje, že výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou (čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky). Výklad každej právnej normy (právneho predpisu) musí byť konformný s ústavou ako základným zákonom štátu s najvyššou právnou silou. V prípade, že vec pripúšťa rôzny výklad, orgán aplikujúci právo je v konkrétnej veci povinný uprednostniť ústavne konformný výklad (k tomu pozri bližšie napr. PL. ÚS 15/98).

17. Senát kasačného súdu sa v celom rozsahu stotožňuje s citovanými právnymi závermi Najvyššieho súdu a odkazuje na ne. Zdôrazňuje tiež okolnosti prejednávaneho prípadu, keď žalovaný v závere žalobou napadnutého rozhodnutia uviedol, že toto rozhodnutie sa doručuje verejnou vyhláškou a musí byť vyvesené po dobu 15 dní spôsobom v mieste obvyklým, pričom posledný deň tejto lehoty je dňom doručenia. Uviedol tiež, že rozhodnutie bude zároveň zverejnené na (označenom) webovom sídla žalovaného. Na vyhotovení rozhodnutia oznamovaného verejnou vyhláškou na úradnej tabuli žalovaného je vyznačený dátum vyvesenia 13.2.2018 a zvesenia 28.02.2018. V prvopise rozhodnutia žalovaný vydal kancelársky pokyn na zaslanie rovnopisu rozhodnutia obciam Q. a S. Q., so žiadosťou o jeho vyvesenie na úradných tabuliach obcí na dobu 15 dní s vyznačením dňa vyvesenia a zvesenia vyhlášky. Obec Q. zverejnila rovnopis rozhodnutia žalovaného verejnou vyhláškou, pričom ako dátum jej vyvesenia označila 16.2.2018 a zvesenia 5.3.2018. Žiadna informácia o tom, kedy bolo rozhodnutie vyvesené na úradnej tabuli žalovaného, ani poučenie, že účinky doručenia tohto rozhodnutia sa viažu len na jeho vyvesenie na úradnej tabuli žalovaného, obcou Q. vyvesená vyhláška neobsahovala.

18. Kasačný súd podotýka, že sťažovatelia sú obyvateľmi obce Q., ktorá bola povolujúcim stavebným úradom v predmetnom územnom konaní. S ohľadom na opísané okolnosti niet pochyb o tom, že sťažovatelia ako účastníci územného konania pri podávaní správnej žaloby proti rozhodnutiu žalovaného o odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu v dobrej viere vychádzali z toho, že sa toto rozhodnutie považuje za doručené dňom 5.3.2018, kedy bolo podľa údajov na verejnej vyhláške rozhodnutie žalovaného zvesené z úradnej tabule obce. Keďže správnu žalobu podali krajskému súdu v zákonnej dvojmesačnej lehote od uvedeného dňa, nemôže im byť spravodlivo odopretý prístup k súdному preskúmaniu odvolacieho administratívneho rozhodnutia len preto, že na úradnej tabuli žalovaného bola verejná vyhláška s rozhodnutím vyvesená o štyri dni skôr ako na úradnej tabuli obce Q..

19. Nepripustnosť a ústavnú nekonformnosť (čl. 152 ods. 4 Ústavy SR) takejto interpretácie práva zvyrazňuje skutočnosť, že vo verejnej vyhláške vyvesenej na úradnej tabuli obce Q. neboli adresáti rozhodnutia žalovaného poučení o tom, že právne účinky doručenia tohto rozhodnutia majú byť spojené len s jeho zverejnením na úradnej tabuli žalovaného a najmä nedostali informáciu, kedy došlo k vyveseniu verejnej vyhlášky na jeho úradnej tabuli. Od sťažovateľov nemožno rozumne očakávať, aby za

daných okolností kontrolovali dátum vyvesenia verejnej vyhlášky i na úradnej tabuli odvolacieho stavebného úradu, pokiaľ vydanie tohto rozhodnutia oznámil vyvesením verejnej vyhlášky aj prvostupňový stavebný úrad. Skutočnosť, že tak správny orgán prvého stupňa urobí o pár dní neskôr ako odvolací orgán, ktorý rozhodnutie vydal, nemôže byť pri počítaní lehoty na podanie správnej žaloby vykladané v neprospech účastníkov správneho konania.

20. Argumentácia krajského súdu, že úradné tabule jednotlivých obcí (vrátane obce Q.) plnili len funkciu dočasných úradných tabúl žalovaného, na ktorých sa zverejňovalo jeho rozhodnutie iným spôsobom v mieste obvyklým (§ 26 ods. 2 veta tretia Správneho poriadku) a že odlišné dátumy zverejnenia na dočasných tabuliach nemali za následok iné počítanie lehôt vo vzťahu k doručeniu rozhodnutia žalovaného, nie je podložené relevantnou judikatúrou a nevychádza ani z ústavne konformného výkladu jednoduchého práva.

21. Vzhľadom na uvedené dospel senát kasačného súdu k záveru, že krajský súd odmietol správnu žalobu nezákonne, pretože táto bola podaná v zákonnej dvojmesačnej lehote odo dňa doručenia rozhodnutia žalovaného na úradnej tabuli obce Q., ku ktorému účinne došlo dňa 5.3.2018. Kasačný súd preto postupoval podľa § 462 ods. 1 S. s. p. a zrušil uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom bude právnym názorom kasačného súdu viazaný.

22. Právo na náhradu trov kasačného konania bude predmetom rozhodovania krajského súdu v zmysle § 467 ods. 3 S.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.